

Βιβλίο επισκεπτών

του Γιάννη Πατίλη*

Εδώ και μία δεκαετία περίπου, με τις νέες τεχνολογίες και το Διαδίκτυο, βρίσκομαστε μπροστά σε μια εντελώς νέα πραγματικότητα η οποία είναι αδύνατον να αφήσει ανεπηρέαστη την κατάσταση στον τύπο και φυσικά στα ίδια τα λογοτεχνικά περιοδικά τόσο στη χώρα μας όσο και παντού.

Τα λογοτεχνικά περιοδικά ανήκουν ιστορικά και οργανικά στον λεγόμενο «Μικρό τύπο». Αποτελούσαν ανέκαθεν εκδοτικά εγχειρήματα προσώπων ή ομάδων στα οποία επικρατούσε σαφώς ο καλλιτεχνικός-εκφραστικός σκοπός έναντι οποιασδήποτε εμπορικής σκοπιμότητας. Με το Διαδίκτυο, στο οποίο η ανάγνωση όπως και η έκφραση είναι ελεύθερη και με ασήμαντο έως μηδενικό κόστος, οι καλλιτεχνικές-εκφραστικές ανάγκες των νέων ανθρώπων βρίσκουν μπροστά τους ένα συναρπαστικό πεδίο αυτόνομης παρουσίας.

Μια οποιαδήποτε ιστοσελίδα με ποιήματα, διηγήματα, κριτικές και σχόλια είναι εν δυνάμει και στην πράξη ένα λογοτεχνικό περιοδικό με ιδιότυπη ρέουσα περιοδικότητα και με μεγάλη ποικιλία μορφών και κριτηρίων οργάνωσης. Στο παγκόσμιο χωριό έχουν ήδη ξεπηδήσει χιλιάδες τέτοιες προσπάθειες, ενώ δεκάδες περιοδικά του έντυπου κόσμου έχουν παράλληλα κατασκευάσει και τις ιστοσελίδες τους για τη διαδικτυακή τους παρουσία.

Ωστόσο, όπως είναι επόμενο, η ευκολία με την οποία δημοσιεύει κανείς τα λογοτεχνήματά του στο Δίκτυο εν συνδυασμό προς την απουσία κόστους και την έλλειψη, στη συντριπτική πλειοψηφία των αναλόγων εγχειρημάτων, κριτηρίων ποιότητας, έχουν δημιουργήσει μια χαοτική κατάσταση μέσα στην οποία η εκφραστική αμεσότητα και η ανεξέλεγκτη πληροφόρηση δρα εις βάρος της καλλιέργειας και της αισθητικής επεξεργασίας των κειμένων, που ήταν πάντα το δώρημα του εκλεκτού ερασιτεχνισμού πολλών παραδοσιακών λογοτεχνικών εντύπων. Η δημοσιότητα δεν είναι πια επιλεκτική. Η λογοτεχνία δεν μοιάζει πια με αγώνισμα. Το ξαναγράψιμο είναι η άγνωστη χώρα του Διαδικτύου.

Αλλά όλα αυτά είναι απλώς η εικόνα του παρόντος. Βρισκόμαστε στα πρώτα-πρώτα βήματα μιας ασύλληπτης στις συνέπειές της επανάστασης, της οποίας πολύ δύσκολα μπορεί κανείς να σκιαγραφήσει την πορεία και το μέλλον. Μία ή δύο γενιές μετά είναι πολύ πιθανόν να μην τυπώνεται τίποτα πια στο χαρτί, παρά μόνον για λόγους συλλεκτικούς ή αναμνηστικούς μιας παρελθούσης γουτεμβεργιανής εποχής. Μπορεί, επίσης, εξ αντιδιαστολής, μια εκτύπωση σε χαρτί να καταστεί κάποτε συνώνυμη ενός πράγματος σπάνιου, ακριβού και πολύτιμου.

Μέχρι τότε τα έντυπα λογοτεχνικά περιοδικά, όπως παντού φυσικά και στην Ελλάδα, θα έχουν λόγο μόνον στο βαθμό που αυτό το ακριβό και πολύτιμο θα το κάνουν ευδιάκριτο, ενισχύοντας, απέναντι στο ακαταστάλαχτο ακόμα Διαδίκτυο, τον πόλο της επιλεκτικής δημοσιότητας, δηλαδή των απαιτητικών κριτηρίων καλλιέργειας και ποιότητας για τα κείμενα.

**Εκδότης του λογοτεχνικού περιοδικού Πλανόδιον*